

DERLEME MAKALE

**YABANCI KAYNAK KULLANIMINA İLİŞKİN BORÇLANMA
MALİYETLERİNİN MALİYET OLUŞUMU VE FİNANSAL
TABLOLAR ÜZERİNE ETKİLERİ: TMS 23 - BORÇLANMA
MALİYETLERİ STANDARDI ÇERÇEVESİNDE BİR
DEĞERLENDİRME**

***THE EFFECTS OF BORROWING COSTS RELATED TO THE
USE OF FOREIGN RESOURCES ON COSTS FORMATION AND
FINANCIAL STATEMENTS ABSTRACT: TAS 23: AN ASSESSMENT
WITHIN THE FRAMEWORK OF THE BORROWING COSTS
STANDARD***

Dr. Öğr. Üyesi Dursun KELEŞ*

ÖZ

İşletmeler, faaliyetlerini devam ettirebilmek için zaman zaman fon ihtiyacı duyabilmektedirler. Bu ihtiyacın yabancı kaynaklardan karşılanması halinde, yabancı kaynak kullanımına bağlı olarak borçlanma maliyetlerinin ortaya çıkması muhtemeldir. Borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilmesi, gerek varlık maliyetlerinin oluşumu gerekse finansal tablolar üzerinde birtakım etkiler yaratmaktadır. Borçlanma maliyetlerinin ne zaman ve ne şekilde muhasebeleştirileceği TMS 23: Borçlanma Maliyetleri (TMS 23) isimli standartta yer almaktadır.

Bu çalışmanın amacı, borçlanma maliyetlerine yönelik TMS 23'deki düzenlemelerin açıklanarak, borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilmesinin özellikli varlıkların maliyetlerinin oluşumu ve finansal tablolar üzerindeki etkilerini ortaya koymaktır. Bu amaçla, örnek bir uygulama geliştirilerek özellikli varlıklara ilişkin borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilme şekli muhasebe kaydı üzerinde gösterilmiştir. Çalışmada, yabancı kaynak kullanımına ilişkin borçlanma maliyetlerinin gerek özellikli varlığın maliyet oluşumuna gerekse finansal durum tablosu üzerinde önemli bir etki yarattığı sonucuna ulaşılmıştır.

Anahtar Sözcükler: TMS 23, Borçlanma Maliyetleri, Yabancı Kaynak Kullanımı, Özellikli Varlıklar

* İğdır Üniversitesi Uygulamalı Bilimler Yüksekokulu Gümrük İşletme Bölümü, dr.dursunkeles@hotmail.com, ORCID: <https://orcid.org/0000-0001-9075-476X>

ABSTRACT

Enterprises may need funds from time to time to continue their activities. If this need is met from foreign sources, borrowing costs are likely to arise depending on the use of foreign resources. Accounting for borrowing costs has a number of effects on both the formation of asset costs and the financial statements. When and how borrowing costs are accounted for is contained in a standard called TAS 23: borrowing costs (TAS 23).

The aim of this study is to explain the regulations in TAS 23 for borrowing costs and to determine the effects of accounting for borrowing costs on the formation of the costs of recognized assets and financial statements. For this purpose, a sample application has been developed and the way in which borrowing costs related to qualifying assets are accounted for is shown on the accounting record. In this study, it was concluded that borrowing costs related to the using of foreign resources have a significant impact on both the cost formation of the qualifying asset and the statement of financial position.

Keywords: TAS 23, Borrowing Costs, Using of Foreign Source, Featured Assets

1. GİRİŞ

Günümüzde yaşanan rekabet ortamında işletmeler faaliyetlerini kesintisiz bir şekilde sürdürebilmeleri için çoğu zaman fon ihtiyacı duymaktadırlar. Bu ihtiyacı ise, genellikle borçlanmak ya da özkaynaklardan yararlanmak suretiyle karşılamaktadırlar. Her ne şekilde olursa olsun, işletmelerin ihtiyaç duydukları fonları karşılayabilmek amacıyla borçlanmaları durumunda birtakım maliyetlerin ortaya çıkması söz konusu olabilmektedir. Bu noktada işletmelerin, finansal ve örgütsel yapıları ile içinde buldukları sektörel koşulları dikkate alarak kendileri için en uygun maliyetli finansman yöntemini kullanmaları önem arz etmektedir.

İşletmelerdeki finansman fonksiyonunun bir unsuru olarak ihtiyaç duyulan fonların en uygun koşullarda sağlanması, işletme amaç ve faaliyetleri doğrultusunda etkin bir şekilde yatırıma dönüştürülmesi hedeflenmektedir. Bu süreçte başarılı olabilmek ve istenilen kârlılık hedeflerine ulaşabilmek için maliyetlerin olabildiğinde düşük tutulması büyük önem arz etmektedir.

İşletmelerin ihtiyaç duydukları fonları borçlanmak suretiyle karşılamaları, başka bir ifadeyle bu fonların finansmanında yabancı kaynaklardan (satıcılar, banka ve kredi kurumları vb.) yararlanılması durumunda, birtakım maliyetlere

katlanmak zorunda kalılabilmektedir. Borçlanma maliyetleri olarak adlandırılan bu maliyetleri; vade farkı, komisyon gideri, kur farkı ve kredi faizi olarak ifade etmek mümkündür.

Yukarıda ifade edilen borçlanma maliyetlerinin doğru bir şekilde muhasebeleştirilmesinin, gerek varlıkların maliyetinin oluşumu gerekse finansal tablolar üzerine birtakım etkileri bulunmaktadır. Bu etkiler, borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilme esas ve şekillerine göre farklılık göstermektedir.

Borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilme esasları Kamu Gözetimi, Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu (KGG) tarafından yayımlanan 23 No'lu Türkiye Muhasebe Standardı'nda düzenlenmiştir. Bu çalışmada, TMS 23'ün amacı ve kapsamından bahsedilmiş ve borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilme esasları açıklanmıştır. Ayrıca, borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilme şekillerinin varlık maliyetlerinin oluşumu ve finansal tablolar üzerine etkileri değerlendirilmiştir.

2. LİTERATÜR ÇALIŞMASI

Borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilmesini konu alan gerek ulusal ve gerekse uluslararası düzeydeki çalışmalardan bazıları aşağıdaki gibi sıralamak mümkündür.

Antepli (2020) çalışmasında; murabaha sukuku'nun TMS 23-Borçlanma Maliyetleri standardı kapsamında muhasebeleştirilmesi açıklanmıştır. Çalışma kapsamında, örnek uygulama geliştirilerek muhasebe kayıtları gösterilmiştir.

Doğan ve Köksal (2018) çalışmalarında; borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilme esasları TMS 23, BOBİ FRS ve Vergi Usul Kanunu çerçevesinde açıklanmıştır. Çalışmada, uygulamalar arasındaki farklılıklar ve benzerliklere değinilmiştir.

Deran ve Savaş (2014) çalışmalarında; borçlanma maliyetlerinin TMS 23 kapsamında muhasebeleştirilme esasları açıklanmıştır. Çalışma kapsamında, geliştirilen örnekler yardımıyla uygulamada karşılaşılan problemlere çözüm önerileri getirilmesi amaçlanmıştır.

Gönen ve Akça (2014) çalışmalarında; işletmeler tarafından yapılan borçlanmalarla ilgili finansman giderlerinin TMS 23 ve vergi mevzuatı açısından muhasebeleştirilme esasları açıklanmıştır. Çalışmada, TMS 23 ile vergi mevzuatı arasındaki benzerlik ve farklılıklara değinilmiştir.

Gupta (2014) çalışmasında; TMS 23 borçlanma maliyetleri standardı açıklanmıştır. Çalışmada, Hindistan’da borçlanma maliyetlerinin kurumsal finansal sağlık ve devlet finansmanı kapsamında benimsenme durumu incelenmiştir.

Yardımcıoğlu ve Kocamaz (2012) çalışmalarında; borçlanma maliyetlerinin TMS 23, tek düzen hesap planı, vergi usul kanunu, muhasebe sistemi uygulama genel tebliği kapsamında karşılaştırılması yapılmıştır. Çalışmada, borçlanma maliyetlerinin, maliyet muhasebesiyle ilişki ve bağlantıları ortaya konulmuştur.

Karataş (2010) çalışmasında; Uluslararası Muhasebe Standartları Kurumu tarafından yayınlanan UMS 23’deki muhasebeleştirilme esasları açıklanmıştır. Çalışmada, borçlanma maliyetlerine ilişkin muhasebe standartları ve Vergi Usul Kanunu’ndaki düzenlemeler karşılaştırılmıştır.

Kıymetli Şen (2006) çalışmasında, borçlanma maliyetlerinin Türk vergi mevzuatı, sermaye piyasası mevzuatı ve uluslararası muhasebe standartları kapsamında incelemesi gerçekleştirilmiştir. Çalışmada, matbaacılık sektöründe faaliyet gösteren bir işletmenin maddi duran varlık ve stok alımı örnek uygulama üzerinde gösterilmiş ve mevzuat farklılıkları karşılaştırmalı bir şekilde ortaya konulmuştur.

3. BORÇLANMA MALİYETİ KAVRAMI VE BORÇLANMA MALİYETLERİNİN MUHASEBELEŞTİRİLME ESASLARI

İşletmelerin ihtiyaç duydukları fonların özkaynaklar haricinde bir kaynaktan temin edilmesi durumunda katlanılan finansal yükümlülükler “finansman giderleri” ya da “borçlanma maliyetleri” olarak ifade edilmektedir.

TMS 23’de, borçlanma maliyetleri kavramının finansman giderleri kavramının yerine kullanılmasının nedeni, bu giderlerin işletmenin finansman fonksiyonuna bağlı olarak ortaya çıkan maliyetler olduğuna vurgu yapmaktır (Sevilengül, 2003, 600). Bu iki kavram benzer gibi görünse de, borçlanma maliyetlerinin finansman giderleri kavramından daha geniş bir anlam ihtiva ettiğini belirtmek mümkündür (Deran ve Savaş, 2014, s.115).

Borçlanma maliyetleri, işletmeler tarafından yabancı kaynak kullanımına bağlı olarak katlanılan faiz ve diğer giderlerdir (TMS 23, md. 5).

Borçlanma maliyetleri, işletmeler tarafından borçlanılan fonlara ilişkin üstlenilen komisyon, kur farkları ve faiz vb. giderleri ifade etmektedir (Çonkar ve diğerleri, 2007, 75).

İşletmeler tarafından temin edilen fonlar nedeniyle katlanılan borçlanma maliyetini oluşturan çeşitli unsurlar bulunmaktadır. Bu unsurlar, kullanılan finansman kaynağının türüne göre değişiklik göstermekle birlikte aşağıdaki gibidir (Canbazoğlu, 2012, s.25; Elmas, 2015, s.7-9; Şekdur, 2001, 141; Kıymetli Şen, 2006, s.41);

- **Faiz Giderleri:** İşletmelerin kredi kuruluşlarından fon temin etmeleri karşılığında katlanılan ve borçlanılan tutar üzerinden belirli bir oran kullanılarak hesaplanan tutardır.
- **Komisyon Giderleri:** İşletmelerin genellikle bir finans kurumuna yaptırmış oldukları işlemler karşılığında katlandıkları tutardır.
- **Vade Farkı:** Mal ya da hizmetlerin vadeli satış fiyatı ile peşin satış fiyatı arasındaki fark tutarındadır.
- **Kur Farkı:** Yabancı paralı işlemlerde kur değişimleri nedeniyle ortaya çıkan fark tutarındadır.

Yukarıda açıklanan borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilmesine ilişkin ilke ve esaslar TMS 23 standardında ayrıntılı bir şekilde düzenlenmiştir. Bu standart, 1 Ocak 2009 tarihinden sonra başlayan faaliyet dönemlerine ilişkin uygulanmak üzere 15 Ocak 2019 tarih ve 30656 sayılı Resmi Gazete’de (Mükerrer) yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

TMS 23’de, ilgili otoriteler tarafından uluslararası standartlarda yapılan değişiklikler ile paralellik sağlanması için günümüze kadar birtakım tebliğler aracılığıyla bazı güncellemeler yapılmıştır. Güncellemelerin yapıldığı bu tebliğler aşağıdaki gibidir (TMS 23, s. 1);

- 15/07/2007 tarihli, 26583 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan 46 sıra numaralı tebliğ,
- 28/11/2008 tarihli, 27068 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan 114 sıra numaralı tebliğ,
- 12/11/2014 tarihli, 29173 sayılı Resmi Gazete’de yayımlanarak yürürlüğe konulan 34 sıra numaralı tebliğ,
- 19/12/2017 tarihli, 30275 sayılı Resmi Gazete’de (Mükerrer) yayımlanarak yürürlüğe konulan 101 sıra numaralı tebliğ.

3.1. TMS 23'ün Amacı ve Kapsamı

TMS 23'ün temel ilkesi; bir özellikli varlığın¹ edinilmesi, inşası ya da üretimiyle doğrudan ilişkili bulunan borçlanma maliyetlerinin bu varlığın maliyetinin bir parçası olarak, diğer borçlanma maliyetlerinin ise dönem gideri olarak muhasebeleştirileceğidir (TMS 23, md. 1; Greuning ve diğerleri, 2011, 295).

TMS 23 kapsamındaki borçlanma maliyeti aşağıdaki gibidir (TMS 23, md. 6);

- TFRS 9 - Finansal Araçlar isimli standartta tanımı yapılan etkin faiz yöntemine göre hesaplanan faiz giderleri,
- TMS 17 – Kiralamalar isimli standarda göre finansal tablolarda raporlanan kiralama işlemlerine yönelik borçlanma maliyetleri,
- Yabancı parayla borçlanmalara yönelik, faiz maliyetleri ile ilgili düzeltme olarak göz önüne alındıkları ölçüde kur farkları.

TMS 23'de açık bir şekilde yer almasa dahi diğer standartlar kapsamında ortaya çıkan faiz niteliğindeki aşağıdaki unsurlar da bu standart kapsamında yer almaktadır (Örten ve diğerleri, 2013, 357).

- Vadeli alış işlemlerinde ortaya çıkan vade ve kur farkları,
- Vadeli satış işlemlerinde ortaya çıkan vade ve kur farkları,
- Kıdem tazminatına ilişkin karşılık giderlerinin hesaplanmasında ortaya çıkan faiz maliyetleri,
- Alacakların, borçların, karşılıkların net şimdiki değerlerinin hesaplanmasından kaynaklanan reeskont giderleri.

Yukarıda yazılı olanlar haricinde, borç anlamında sınıflandırılmayan, imtiyazlı hisse senetleri dahil olmak üzere özkaynakların gerçekleşen ya da tahmini maliyetleriyle ilgili konular TMS 23'ün kapsamında yer almamaktadır (TMS 23, md. 3). TMS 23, sadece yabancı kaynak kullanımına bağlı olarak ortaya çıkan borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilmesi konusunu düzenlemektedir (Mirza ve diğerleri, 2008, 170).

Ayrıca, aşağıda yer alan varlıkların edinilmesi, inşası ya da üretimiyle doğrudan ilişkilendirilebilen borçlanma maliyetlerine yönelik TMS 23'ün uygulanması gerekli değildir (TMS 23, md. 4).

- TMS 41: Tarımsal Faaliyetler standardına göne gerçeğe uygun değeri üzerinden ölçülen özellikli canlı varlıklar,
- Çok sayıda ve tekrarlanmak suretiyle üretilen veya imal edilen stoklar.

¹ Özellikli Varlık: İşletme amaçları doğrultusunda kullanıma ya da satışa hazır hale getirilmesi zorunlu bir şekilde uzun bir zamanı gerektiren varlıklardır (TMS 23, md. 5).

3.2. TMS 23 Kapsamında Borçlanma Maliyetlerinin Muhasebeleştirilmesi

Borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilme esasını, borçlanmanın amacı ve alınan fonların hangi amaçla kullanılacağı belirlemektedir. İşletme tarafından yapılan bu borçlanmalar, gerek bir özelliikli varlığın elde edilmesi gerekse diğer faaliyetler ile ilişkili olabilmektedir (Örten ve diğerleri, 2013, 359).

İşletmeler tarafından, bir özelliikli varlığın edinilmesi, inşa edilmesi ya da üretimiyle doğrudan ilişkili olan borçlanma maliyetleri bu özelliikli varlığın maliyetinin bir parçası olarak dikkate alınmaktadır. Diğer borçlanma maliyetleri ise, ortaya çıktıkları faaliyet döneminin giderleri arasında yer almaktadır (TMS 23, md. 8). Başka bir ifadeyle, bir özelliikli varlıkla ilişkilendirilebilen borçlanma maliyetleri özelliikli varlığın maliyetine dahil edilerek aktifleştirilmelidir. Bunun haricindeki borçlanma maliyetleri, ilgili dönemde gider olarak muhasebeleştirilmelidir. Ancak, özelliikli varlıkla ilişkilendirilebilen borçlanma maliyetlerinin sadece özelliikli varlığın kullanıma hazır hale gelinceye kadar aktifleştirilmesine izin verilmektedir. Özelliikli varlık kullanıma hazır hale geldiğinde ise, ortaya çıkan bu borçlanma maliyetlerinin dönem gideri olarak muhasebeleştirilmesi zorunludur.

Özelliikli varlığa yönelik borçlanma maliyetlerinin, güvenilir bir şekilde ölçülebilmesi ve gelecekte işletmeye ekonomik fayda yaratmasının muhtemel olması halinde özelliikli varlığın maliyetine dahil edilerek aktifleştirilmesine izin verilmektedir (TMS 23, md. 9). Aksi durumda, maliyeti güvenilir şekilde ölçülemeyen ve gelecekte işletmeye ekonomik fayda yaratması muhtemel olmayan varlıklara ilişkin borçlanma maliyetlerinin bu varlığın maliyetinin bir parçası olarak aktifleştirilmesi mümkün değildir.

Özelliikli varlığın maliyetinin bir parçası olarak aktifleştirilecek borçlanma maliyetleri, bu özelliikli varlıkla doğrudan ilişkili olmalıdır. Aktifleştirilebilecek borçlanma maliyetlerinin özelliikli varlığın elde edilmesi nedenine bağlı olarak ortaya çıkması gerekmektedir. Başka bir ifadeyle, bu borçlanma maliyetleri özelliikli varlığın hiç elde edilmemiş olması durumunda ortaya çıkmayacak maliyetleri ifade etmektedir.

TMS 23'e göre aşağıda sıralanan varlıklar özellikli varlık olarak nitelendirilebilmektedir.

- Stoklar,
- İmalat Tesisleri,
- Enerji Üretim Tesisleri,
- Maddi Olmayan Duran Varlıklar,
- Yatırım Amaçlı Gayrimenkuller,
- Taşıyıcı Bitkiler.

Finansal varlıklar ile kısa bir zaman içerisinde üretimi gerçekleştirilen ya da imal edilen stoklar özellikli varlık olarak nitelendirilmemektedir. Ayrıca, edinildiklerinde amaçlanan kullanıma ya da satışa hazır hale gelmiş bulunan varlıkların da özellikli varlık olarak değerlendirilmesi mümkün değildir (TMS 23, md. 7).

İşletmeler, özellikle bir özellikli varlığın edinilmesi için borçlanmışsa, bu özellikli varlıkla ilişkili borçlanma maliyetleri kolay bir şekilde tespit edilebilmektedir. Örneğin; taşıyıcı bitkilerin tesis edilmesi için kredi kurumundan kullanılan krediye yönelik ortaya çıkan faiz giderleri, bu kredi kurumu ile yapılan anlaşma gereğince doğru bir şekilde ölçülebilecek ve faiz giderlerine ilişkin borçlanma maliyetleri tesis edilmekte olan taşıyıcı bitki yatırımının maliyeti ile ilişkilendirilerek aktifleştirilebilecektir.

Bazı hallerde yapılan borçlanmalar ile bir özellikli varlık arasında doğrudan bir ilişkinin tespit edilebilmesi ve belirli bir harcamanın hiç yapılmamış olması durumunda kaçınılabilecek borçlanmaların tespit edilebilmesi güç olabilmektedir. Örneğin; böyle bir güçlük, finansman faaliyetlerinin merkezi bir noktadan yönetildiği hallerde ortaya çıkmaktadır. Bir şirketler topluluğunda, fon ihtiyacı için fazla sayıda farklı faizli borçlanma araçlarının kullanıldığı ve bu fonların farklı usullere göre şirket topluluğunda yer alan grup şirketlerine kullandığı durumlarda da birtakım güçlükler yaşanabilmektedir. Bunun yanında, yüksek enflasyon yaşanan ekonomilerde faaliyette bulunan bir grubun, yabancı para birimi üzerinden veya yabancı para birimine endekli olarak kullandığı krediler ile yabancı para kurlarında dalgalanmaların yaşandığı durumlarda da güçlükler ortaya çıkabilmektedir. Sonuç olarak, bir özellikli varlığın edinilmesiyle doğrudan ilişkili borçlanma maliyetlerinin tutarını tespit etmek güçtür ve çoğu zaman işletmeler tarafından yorum yapılmasını gerektirmektedir (TMS 23, md. 11).

İşletmeler, bir özellikli varlığın finansmanına yönelik yaptığı borçlanma işlemlerini; fonların bir kısmını ya da tamamını özellikli varlıklar için kullanmadan belirli bir süre önce yapabilmektedir. Bu durumda, alınan fonlar genellikle gelir sağlamak amacıyla özellikli varlıklara yönelik yatırım yapılanı kadar geçici yatırımlarda değerlendirilebilmektedir. Bu gibi bir durumda, aktifleştirilecek borçlanma maliyetlerinin tutarının tespit edilmesinde, borç alınan fonlardan elde edilen yatırım gelirlerinin katlanılan borçlanma maliyetlerinden düşülmesi gerekmektedir (TMS 23, md. 13).

İşletmelerin, genel amaçlı olarak borçlanmaları halinde fonların belirli bir bölümünün özellikli varlık finansmanında kullanılması halinde; aktifleştirilecek borçlanma maliyetlerinin tutarı ilgili özellikli varlığa yönelik yapılan harcamalara uygulanacak bir aktifleştirme oranı aracılığıyla belirlenmektedir. Aktifleştirme oranı ise, işletmelerin ilgili faaliyet dönemi boyunca mevcut olan tüm borçlanmalarına ilişkin borçlanma maliyetlerinin ağırlıklı ortalaması hesaplanarak tespit edilmektedir (TMS 23, md. 14).

3.2.1 Borçlanma Maliyetlerinin Aktifleştirilmesine Başlanması

İşletmeler tarafından, borçlanma maliyetlerine ilişkin tutarın bir özellikli varlığın maliyetine dahil edilerek aktifleştirilmesine, aktifleştirme şartlarının sağlandığı tarihte başlanmaktadır. Aktifleştirme işleminin başlama tarihi ise, işletmenin aşağıda yer alan şartların tamamını sağladığı tarihtir (TMS 23, md. 17).

✓ İşletmeler tarafından ilgili özellikli varlığa ilişkin harcama yapıldığında,

✓ Borçlanma maliyetleri ortaya çıktığında,

✓ İşletmeler tarafından ilgili özellikli varlığın amaçlanan kullanıma ya da satışa hazır hale getirilmek üzere gerekli olan iş ve işlemlere başlanıldığında.

Bir varlığın, işletme hedefleri doğrultusunda amaçlanan kullanıma ya da satışa hazır hale getirilmesi için gerekli olan işlemler; ilgili varlığın fiziki olarak inşa edilmesi ile sınırlı bulunmamaktadır. Bu işlemler, ilgili varlığa yönelik fiziki inşa işlemlerinin başlamasından önce, gerekli izinlerin alınması vb. idari ve teknik işlemleri de kapsamaktadır. Ancak, bu işlemler, ilgili varlığın durumunu değiştiren herhangi bir üretim ya da gelişim olmadan bu varlığın elde tutulmasını kapsamamaktadır. Örneğin; bir tarım arazisinin taşıyıcı bitkilerin tesisi için hazır duruma getirilmesine ilişkin işlemler süresince ortaya çıkan borçlanma maliyetlerinin, bu arazinin geliştirilmesiyle ilgili çalışmaların yapıldığı faaliyet dönemi süresince aktifleştirilmesi gerekmektedir. Ancak, gelecek dönemlerde

bahçe olarak tesis edilme niyetiyle alınan bir arazinin, herhangi bir gelişme olmadan sadece elde tutulması süresince ortaya çıkan borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesi mümkün değildir (TMS 23, md. 19).

3.2.2. Borçlanma Maliyetlerinin Aktifleştirilmesine Ara Verilmesi

İşletmeler tarafından bir özellikli varlığın işletme hedefleri doğrultusunda amaçlanan şekilde kullanımına ya da satışa hazır hale getirilmesine ilişkin işlemlere uzun bir süre ara verilmesi durumunda, kesintiye uğrayan bu süre boyunca ortaya çıkan borçlanma maliyetlerine ilişkin tutarın aktifleştirilmesine de ara verilmesi gerekmektedir (TMS 23, md. 20).

Ancak, önem arz eden idari ve teknik çalışmaların devam ettiği bir süreçte normal olarak borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesine ara verilmemesi gerekmektedir. Ayrıca, işletmelerde ortaya çıkan geçici gecikmelerin, ilgili varlığın işletme hedefleri doğrultusunda amaçlanan **şekilde** kullanımına ya da satışa hazır hale getirilmesine ilişkin gerekli işlemlerin kaçınılmaz bir parçası olduğu hallerde de borçlanma maliyetlerine ilişkin tutarın aktifleştirilmesine ara verilmemesi gerekmektedir. Örneğin; bir tarım arazisinde tesis edilmekte olan kayısı bahçesindeki dikim faaliyetlerinde **kış mevsiminden** kaynaklanan don olayından dolayı gecikme yaşandığı ek sürelerde ortaya çıkan borçlanma maliyetlerine ilişkin tutarın aktifleştirilmesine devam edilmelidir (TMS 23, md. 21).

3.2.3. Borçlanma Maliyetlerinin Aktifleştirilmesinin Sona Ermesi

İşletmeler tarafından borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesi, ilgili varlığın işletme hedefleri doğrultusunda amaçlanan kullanımına ya da satışa hazır hale getirilmesi için gerekli bütün işlemlerin esas itibarıyla tamamlandığı durumlarda sona ermektedir (TMS 23, md. 22).

Normal şartlarda bir varlığın fiziki olarak inşasının tamamlanması; olağan idari işlemlerin devam etmesi durumunda dahi, bu varlığın işletme hedefleri doğrultusunda amaçlanan kullanıma ya da satışa hazır olduğunu göstermektedir. İlgili varlığa ilişkin müşteri işletmenin ya da kullanıcısının talebi doğrultusunda dekorasyon vb. küçük çaplı faaliyetlere devam edilse dahi, bütün işlemlerin esas itibarıyla tamamlandığı anlamına gelmektedir (TMS 23, md. 23). Başka bir ifadeyle, özellikli varlığın inşası ya da tesis işlemleri tamamlanarak kullanılabilir hale geldiğinde bu özellikli varlıkla ilgili idari işlemler devam etse dahi, borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesine son verilmesi gerekmektedir.

Bir özellikli **üretimi** parçalar halinde tamamlandığında ve diğer parçaların **üretimi** devam ederken her bir parçanın ayrı ayrı kullanılabilirdiği durumlarda; tamamlanan ilgili parçaya ilişkin borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesine son verilmesi gerekmektedir (TMS 23, md. 24). Örneğin; aynı ada ancak farklı parsellerde (her biri bağımsız parsellerde) yer alan bir arazide, diğer parsellerde tesis işlemleri devam etmesine rağmen her bir parseli ayrı **şekilde** kullanılabilen tesis işlemleri tamamlanan parsel ile ilişkin borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesine son verilirken, tesis işlemleri devam eden parsellere ilişkin borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesine devam edilmektedir. Bu arazideki bahçeler bağımsız olarak kullanılabilirdiği için borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesi parçalar halinde yapılabilmektedir.

Bir özellikli varlığa ilişkin herhangi bir parçanın kullanılabilmesi için tümüyle tamamlanması gereken durumlarda ise; borçlanma maliyetleri aktifleştirilmeye devam edilmelidir. Örneğin; demir çelik fabrikası vb. aynı tesis içerisinde farklı bölümlerde birbirini takip eden çeşitli süreçleri bulunan bir endüstriyel tesiste bütün iş süreçlerinin kullanıma hazır hale gelmesi gerekmektedir (TMS 23, md. 25). Bu süreçlerin tamamlanmasıyla birlikte tesis kullanılabilir hale geldiğinde, borçlanma maliyetlerinin aktifleştirilmesine son verilmektedir.

4. BORÇLANMA MALİYETLERİNİN MALİYET OLUŞUMU VE FİNANSAL TABLOLAR ÜZERİNE ETKİLERİ

İşletmeler tarafından çeşitli sebeplerle edinilen fonlara ilişkin ortaya çıkan borçlanma maliyetlerinin varlığın maliyeti ile ilişkilendirilerek bu varlığın maliyetinin bir parçası olarak aktifleştirilmesi ya da dönem gideri olarak muhasebeleştirilmesi, gerek varlık maliyetlerinin oluşumu gerekse finansal tablolar üzerinde bir takım etkiler yaratmaktadır. Bahsedilen bu etkilerin ne şekilde ortaya çıktığı, geliştirilen örnek uygulama aracılığıyla aşağıda açıklanmaktadır.

A) Borçlanmanın Sadece Özellikli Varlığın Finansmanında Kullanılması Durumu;

Örnek (a): Iğdır ilinde kayısı yetiştiriciliği faaliyetlerinde bulunan Çataloğlu Tarım İşletmesi, 1 Ocak 2019 tarihinde kendisine ait Değirmenyanı Mahallesi'ndeki 500 dönüm arazi üzerinde tesis etmeye başladığı kayısı bahçesine ilişkin XYZ Finans Bankası'ndan 300.000 TL tutarında uzun vadeli kredi kullanmıştır. Bu krediye yönelik 31.12.2019 tarihinde 25.400 TL,

31.12.2020 tarihinde 28.600 TL faiz gideri tahakkuk etmiştir. 31 Aralık 2020 tarihinde kayısı bahçesinin tesisi tamamlanmıştır. Kayısı bahçesinin toplam tesis maliyeti ise 650.500 TL olarak gerçekleşmiştir. Bu bilgiler ışığında aşağıdaki muhasebe kaydı yapılmaktadır.

i) 2019 yılında yapılması gereken kayıtlar;

01/01/2019		
102 BANKALAR	300.000	
102.02 Özel Amaçlı Çekilen Kredi		
300 BANKA KREDİLERİ		300.000
<i>2019 yılında çekilen krediye ilişkin kayıt</i>		
/		
31/12/2019		
780 FİNANSMAN GİDERLERİ	25.400	
780.02 Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri		
481 GİDER TAHAKKUKLARI		25.400
<i>2019 yılı sonunda krediye ilişkin tahakkuk eden faiz tutarının kaydı</i>		
/		
31/12/2019		
25X YAPILMAKTA OLAN TAŞIYICI BİTKİ YATIRIMLARI ²	25.400	
781 FİNANSMAN GİDERLERİ YANSITMA HESABI		25.400
<i>Krediye ilişkin faiz tutarının maliyete dahil edilmesi</i>		
/		
31/12/2019		
781 FİNANSMAN GİDERLERİ YANSITMA HESABI	25.400	
780 FİNANSMAN GİDERLERİ		25.400
<i>Maliyet hesaplarının kapatılması</i>		
/		

²Bu hesap, (Keleş, 2019: 199)'da önerilmekte olup, çalışmaya konu tesis dönemindeki kayısı bitkisinin de bir taşıyıcı bitki olarak bu hesapta izlenmesi uygun görülmüştür.

ii) 2020 yılında yapılması gereken kayıtlar;

31/12/2020		
780 FİNANSMAN GİDERLERİ 780.02 Uzun Vadeli Borçlanma Giderleri	28.600	
381 GİDER TAHAKKUKLARI		28.600
<i>2020 yılı sonunda krediye ilişkin tahakkuk eden faiz tutarının kaydı</i>		
/		
31/12/2020		
25X YAPILMAKTA OLAN TAŞIYICI BİTKİ YATIRIMLARI	28.600	
781 FİNANSMAN GİDERLERİ YANSITMA HESABI		28.600
<i>Krediye ilişkin faiz tutarının maliyete dahil edilmesi</i>		
/		
31/12/2020		
781 FİNANSMAN GİDERLERİ YANSITMA HESABI	28.600	
780 FİNANSMAN GİDERLERİ		28.600
<i>Maliyet hesaplarının kapatılması</i>		
/		

Çataloğlu Tarım İşletmesi'ne ait Iğdır ili Değirmenyanı Mahallesi'ndeki kayısı bahçesinin tesis işlemlerinin 2020 yılında tamamlanmasının ardından borçlanma maliyetlerini de kapsayan "25X Yapılmakta Olan Taşıyıcı Bitki Yatırımları" hesabındaki tutar, aşağıdaki şekilde taşıyıcı bitkilerin maliyetine yansıtılarak "25X Taşıyıcı Bitkiler" hesabında izlenecektir.

Tesis Maliyetleri	:	650.500 TL
2019 Yılına İlişkin Faiz Gideri	:	25.400 TL
2020 Yılına İlişkin Faiz Gideri	:	28.600 TL
Kayısı Bahçesinin Toplam Maliyeti	:	704.500 TL*

31/12/2020	
25X TAŞIYICI BİTKİLER ³ 25X.01 Kayısı Bahçesi (Değirmenyanı Mah.)	704.500*
25X YAPILMAKTA OLAN TAŞIYICI BİTKİ YATIRIMLARI	704.500
<i>Tesis işlemlerinin tamamlanması kaydı</i>	

B) Genel Amaçlı Borçlanmanın Bir Kısımının Özellikli Varlığın Finansmanında Kullanılması Durumu;

Örnek (b): İçdir ilinde kayısı yetiştiriciliği faaliyetlerinde bulunan Çataloğlu Tarım İşletmesi, kendisine ait Karacaömer Mahallesi'ndeki 800 dönüm arazi üzerinde kayısı bahçesi tesis etmeye başlamıştır. İşletme, genel amaçlı olarak ABC Ekonomi Bankası'ndan % 9 faizli 150.000 TL, XYZ Finans Bankası'ndan % 7 faizli 220.000 TL ve KLM Katılım Bankası'ndan % 8 faizli 180.000 TL kredi almış olup, bu kredilerin 300.000 TL'sini kayısı bahçesinin tesisi için kullanmıştır. Kayısı bahçesinin toplam tesis maliyeti ise 840.000 TL olarak gerçekleşmiştir. Genel amaçlı borçlanmadan özellikli varlığın payına düşen ve aktifleştirilmesi gereken borçlanma maliyeti tutarının hesaplaması aşağıdaki gibidir.

$$\text{Aktifleştirme Oranı} = \frac{[(\text{Birinci Kredi Tutarı} \times \text{Kredi Faiz Oranı}) + (\text{İkinci Kredi Tutarı} \times \text{Kredi Faiz Oranı}) + (\text{Üçüncü Kredi Tutarı} \times \text{Kredi Faiz Oranı})]}{(\text{Birinci Kredi Tutarı} + \text{İkinci Kredi Tutarı} + \text{Üçüncü Kredi Tutarı})}$$

$$\text{Aktifleştirme Oranı} = \frac{[(150.000 \times \% 9) + (220.000 \times \% 7) + (180.000 \times \% 8)]}{(150.000 + 220.000 + 180.000)}$$

$$\text{Aktifleştirme Oranı} = (13.500 + 15.400 + 14.400) / 550.000$$

$$\text{Aktifleştirme Oranı} = 0.079$$

Genel borçlanmanın ağırlıklı ortalama borçlanma maliyeti oranı (aktifleştirme oranı) yukarıdaki gibi tespit edildikten sonra, özellikli varlık için kullanılan borçlanmaya ilişkin aktifleştirilecek borçlanma maliyeti tutarı aşağıdaki şekilde hesaplanmaktadır.

$$\text{Aktifleştirilecek Borçlanma Maliyeti Tutarı} = (\text{Genel Amaçlı Kredilerin Özellikli Varlık İçin Kullanılan Bölümü} \times \text{Aktifleştirme Oranı})$$

$$\text{Aktifleştirilecek Borçlanma Maliyeti Tutarı} = 300.000 \times 0.079$$

$$\text{Aktifleştirilecek Borçlanma Maliyeti Tutarı} = \mathbf{23.700 \text{ TL}}$$

Bu hesaplamalar sonucunda yapılması gereken muhasebe kaydı yandaki gibidir.

³Bu hesap, (Keleş, 2019: 200)'de önerilmekte olup, çalışmaya konu verim dönemindeki kayısı bitkisinin de bir taşıyıcı bitki olarak bu hesapta izlenmesi uygun görülmüştür.

.../.../202X		
102 BANKALAR	550.000	
102.03 Genel Amaçlı Çekilen Kredi		
300 BANKA KREDİLERİ		550.000
300.01 ABC Ekonomi B. 150.000		
300.02 XYZ Finans B. 220.000		
300.03 KLM Katılım B. 180.000		
<i>Çekilen krediye ilişkin kayıt</i>		
/		
.../.../202X		
780 FİNANSMAN GİDERLERİ	43.300	
780.01 ABC Ekonomi B. Faiz G. 13.500		
780.01 XYZ Finans B. Faiz G. 15.400		
780.01 KLM Katılım B. Faiz G. 14.400		
381 GİDER TAHAKKUKLARI		43.300
<i>Krediye ilişkin tahakkuk eden faiz tutarının kaydı</i>		
/		
31/12/2020		
25X YAPILMAKTA OLAN TAŞIYICI BİTKİ YATIRIMLARI	23.700	
781 FİNANSMAN GİDERLERİ YANSITMA HESABI		23.700
<i>Genel borçlanmadan özellikli varlığın payına düşen kredi faiz tutarının maliyete dahil edilmesi</i>		
/		

Çataloğlu Tarım İşletmesi'ne ait İçdir ili Karacaömer Mahallesi'ndeki kayısı bahçesinin 2020 yılında tesis işlemlerinin tamamlanmasının ardından genel borçlanmadan kayısı bahçesinin payına düşen ağırlıklı ortalama borçlanma maliyetlerini de kapsayan "25X Yapılmakta Olan Taşıyıcı Bitki Yatırımları" hesabında izlenen tutar, aşağıdaki şekilde taşıyıcı bitkilerin maliyetine yansıtılarak "25X Taşıyıcı Bitkiler" hesabında izlenecektir.

Tesis Maliyetleri	:	840.000 TL
2020 Yılına İlişkin Faiz Gideri	:	23.700 TL
Kayısı Bahçesinin Toplam Maliyeti	:	863.700 TL*

31/12/2020		
25X TAŞIYICI BİTKİLER 25X.02 Kayısı Bahçesi (Karacaömer Mah.)	863.700*	
25X YAPILMAKTA OLAN TAŞIYICI BİTKİ YATIRIMLARI		863.700
<i>Tesis işlemlerinin tamamlanması kaydı</i>		

Yapılan bu hesaplama ve muhasebe kayıtları sonucunda yabancı kaynak kullanımından kaynaklı borçlanma maliyetlerinin özellikli varlığın maliyetinin oluşumuna etkisi Tablo 1’de gösterilmektedir.

Tablo 1. Borçlanma Maliyetlerinin Özellikli Varlığın Maliyet Oluşumuna Etkisi

ÖZELLİKLİ VARLIK (MEVKİİ)	MALİYET DEĞERİ (TL) [a]	BORÇLANMA MALİYETİ (TL) [b]	TOPLAM TESİS MALİYETİ (TL) [a+b]
Kayısı Bahçesi (Değirmenyanı Mah.)	650.500	54.000	704.500
Kayısı Bahçesi (Karacaömer Mah.)	840.000	23.700	863.700
TOPLAM	1.490.500	77.700	1.568.200

Tablo 1’e göre, Çataloğlu Tarım İşletmesi’nin Iğdır ilinde bulunan Değirmenyanı Mahallesi’ndeki kayısı bahçesinin toplam tesis maliyeti 704.500 TL; Karacaömer Mahallesi’ndeki kayısı bahçesinin toplam tesis maliyeti 863.700 TL olarak hesaplanmıştır. Buna göre, borçlanma maliyetlerinin; Değirmenyanı Mahallesi’ndeki kayısı bahçesinin tesis maliyetinin oluşumuna 54.000 TL, Karacaömer Mahallesi’ndeki kayısı bahçesinin tesis maliyetinin oluşumuna 23.700 TL tutarında katkısı olmuştur.

Geliştirilen örnek uygulamadan anlaşılacağı üzere, borçlanma maliyetlerinin özellikli varlıkla ilişkilendirilerek özellikli varlığın maliyetinin bir parçası olarak aktifleştirilmesi; finansal durum tablosu üzerinde özellikli varlığın maliyet değerinden daha yüksek bir tutarda raporlanmasında ve buna bağlı olarak finansal durum tablosunun aktif toplamının artış göstermesinde önemli bir etkisi olacaktır.

Yukarıda ifade edilen ve özellikli varlığın maliyetinin bir parçası olarak özellikli varlığın maliyetine dahil edilen borçlanma maliyetlerinin özellikli varlık haricinde ortaya çıkmış olması durumunda ise, finansal durum tablosu üzerine herhangi bir etki oluşmayacaktır. Böyle bir durumda, ortaya çıkan borçlanma maliyetleri ilgili dönemin kâr veya zararına yansıtılacağından gelir tablosundaki finansman giderleri grubu daha yüksek tutarda raporlanacaktır. Bu durum ise, işletmelerin dönem kârının daha düşük çıkmasına ve buna bağlı olarak daha az tutarda vergi hesaplanmasına neden olacaktır.

5. SONUÇ

İşletmeler, faaliyetlerini kesintisiz bir şekilde sürdürebilmek, sektördeki diğer işletmelerle rekabet edebilmek, teknolojik yatırımlar yapabilmek vb. amaçlarla fon ihtiyacı duyabilmektedirler. İşletmelerin sermaye yapılarına bağlı olarak değişiklik göstermekle birlikte bu ihtiyacın her zaman özkaynaklardan karşılanması mümkün olmayabilmektedir. İşletmeler, ortaya çıkan bu ihtiyaçlarını zaman zaman yabancı kaynak kullanımıyla, başka bir ifadeyle borçlanmak suretiyle karşılayabilmektedirler. Yabancı kaynak kullanımı ise, işletmeye çeşitli şekillerde ek finansal yükümlülükler getirmektedir. Bunları; kredi faizi, komisyon gideri, vade ve kur farkları olarak sıralamak mümkündür.

Borçlanma maliyetleri olarak ifade edilen bu ek finansal yükümlülükler, ülkelerin yürürlükte bulunan kendi mevzuat hükümleri uyarınca ya dönem gideri olarak muhasebeleştirilmekte ya da bir özellikli varlıkla ilişkilendirilerek bu özellikli varlığın maliyetine dahil edilerek aktifleştirilmektedir. Ancak, hangi borçlanma maliyetlerinin gider olarak izleneceği, hangilerinin aktifleştirileceğine yönelik her ülkenin kendine özel uygulamalarının bulunması, ülkeler arasında uygulama farklılıklarının ortaya çıkmasına yol açmıştır. Bu farklılığın ortadan kaldırılması ve borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilme esaslarının belirlenmesi amacıyla yetkili otoriteler tarafından “IAS 23: Borrowing Costs” isimli standart ve bunun Türkçe tercümesi olan “TMS 23: Borçlanma Maliyetleri” isimli standart yayımlanarak yürürlüğe konulmuştur.

TMS 23, özellikli varlıklar haricinde borçlanma maliyetlerinin olduğu anda dönem gideri olarak muhasebeleştirilmesini öngörmektedir. Özellikli varlıklar ile ilişkilendirilebilen borçlanma maliyetlerinin, işletmenin hedefleri doğrultusunda ilgili varlığın amaçlanan kullanıma ya da satışa hazır duruma gelinceye kadar maliyete dahil edilerek aktifleştirilmesi gerekmektedir.

Varlık, işletmenin hedefleri doğrultusunda amaçlanan kullanıma ya da satışa hazır duruma geldikten sonra ise dönem gideri olarak muhasebeleştirilmesi zorunludur.

Bu çalışmada, TMS 23 standardına göre borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilme esasları açıklanmış ve geliştirilen örnek üzerinden bir özellikli varlığa ilişkin borçlanma maliyetlerinin muhasebeleştirilmesine yönelik uygulama yapılmıştır. Bu çalışma sonucunda, yabancı kaynak kullanımına bağlı borçlanma maliyetlerinin özellikli varlığın maliyetine dahil edilerek aktifleştirilmesinin, özellikli varlığın maliyet değerinde artışa yol açtığı ve finansal durum tablosunda özellikli varlığın ve aktif toplamının daha fazla tutarda raporlanmasına neden olduğu sonucuna ulaşılmıştır. Çalışmada açıklanan düzenlemeler, örnek uygulamadan edinilen bulgular ve yapılan değerlendirmeler ışığında, borçlanma maliyetlerinin TMS 23 standardı kapsamında muhasebeleştirilmesinin gerek finansal bilgi kullanıcılarına, gerekse uluslararası raporlama sistemine önemli katkılarının olduğunu/olacağını ifade etmek mümkündür. Gelecek çalışmalarda değişik sektörlerin ele alınarak, bu sektörlere özgü borçlanma maliyetlerinin muhtemel etkilerinin ortaya konulabileceği değerlendirilmektedir.

KAYNAKÇA

Antepli, A. (2020). “TMS-23 Borçlanma Maliyetleri Standardı: Murabaha Sukuk’unun Muhasebeleştirilmesi”, *Muhasebe ve Vergi Uygulamaları Dergisi*, 13 (2): 337-351.

Canbazoğlu, C. (2012). *Borçlanma Maliyetlerinin Muhasebe Standartları ve Kobi’ler İçin UFRS-TFRS, Vergi Mevzuatı Kapsamında Değerlendirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Ankara.

Çonkar, K., Gökçe, N. ve Tellioglu, T. F. (2007). TMS 23 Kapsamında Borçlanma Maliyetinin Boyutları, *Muhasebe ve Finansman Dergisi*, (36): 71-84.

Deran, A. ve Savaş, İ. (2014). Borçlanma Maliyetlerinin Muhasebeleştirilme Esaslarının 23 Nolu Türkiye Muhasebe Standardı (TMS 23) Kapsamında Değerlendirilmesi, *Mali Çözüm Dergisi*, (124): 113-128.

Doğan, Z. ve Köksal, A. G. (2018, 4-5 Mayıs). Borçlanma Maliyetlerinin

Muhasebeleştirilme Esaslarının TMS 23 Borçlanma Maliyetleri Standardı, BOBİ Finansal Raporlama Standardı ve Vergi Usul Kanunu'na Göre Karşılaştırmalı Olarak İncelenmesi, *II. Uluslararası Multidisipliner Çalışmalar Kongresi*, 1: 68-85.

Elmas, N. (2015). *Borçlanma Maliyetlerinin ve Kur Farklarının TFRS ve TVS'ye Göre İncelenmesi ve Muhasebeleştirilmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Ticaret Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Gönen, S. ve Akça, N. (2014). Borçlanma Maliyetlerinin Türkiye Muhasebe Standartları ve Vergi Mevzuatı Kapsamında Değerlendirilmesi. *Siyaset, Akademi ve Yönetim Araştırmaları Dergisi*, 2 (3): 83-97.

Gupta, A. (2014). IFRS: Borrowing Costs-An Examination in to the Implications of Its Adoption For Corporate Financial Health and Government Finance in India, *4th Annual International Conference on Accounting and Finance*.

Greuning, Hennie Van, Scott, D. and Terblanche, S. (2011). *International Financial Reporting Standards-A Practical Guide*, Washington DC: The World Bank Pres.

Karataş, M. (2010). Borçlanma Maliyetlerinin UMS-23, Kobi'ler **İçin UFRS ve Vergi Usul Kanunu** Kapsamında Değerlendirilmesi. *Mali Çözüm Dergisi*, (98): 117-144.

Keleş, D. (2019). *Taşıyıcı Bitkilerin Üretim Maliyetlerinin Hesaplanması ve 16 Nolu Türkiye Muhasebe Standardına Göre Muhasebeleştirilmesi: Fındık Yetiştiriciliği Yapan Bir Tarım İşletmesinde Vaka Çalışması*. (Yayımlanmamış Doktora Tezi). Niğde Ömer Halisdemir Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Niğde.

Kıymetli Şen, İ. (2006). *Borçlanma Maliyetlerinin Türk Vergi Mevzuatı, Sermaye Piyasası Mevzuatı ve Uluslararası Muhasebe Standartları Kapsamında İncelenmesi*. (Yayımlanmamış Yüksek Lisans Tezi). Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul.

Mırza, A. A., Orrel, M. ve Holt, G. J. (2008). *IFRS-Practical Implementation Guide and Workbook*, USA: John Wiley & Sons.

Örten, R., Kaval, H. ve Karapınar, A. (2013). *Türkiye Muhasebe-Finansal Raporlama Standartları Uygulama ve Yorumları*, Ankara: Gazi Kitabevi.

Sevilengül, O. (2003). *Borçlanma Maliyetleri Standardının Dayandığı Esaslar*, Ankara: TÜRMÖB.

Şekdur, M. (2001). Kur Farkı ve Örtülü Sermaye Üzerine Farklı Bir Değerlendirme, *Vergi Dünyası Dergisi*, (236): 140-143.

TMS 23 Borçlanma Maliyetleri Standardı, Kamu Gözetimi,. Ankara : Muhasebe ve Denetim Standartları Kurumu

Yardımcıoğlu, M. ve Kocamaz, H. (2012). Borçlanma Maliyetlerinin Uluslararası Muhasebe Standartları ve Güncel Muhasebe Muhasebe Mevzuatımızdaki Durumu. *İzmir SMMMO Dergisi*, (117): 8-31.